

**การพัฒนาและการตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดความเจริญงอกงาม
สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี**

**The Development and the Psychometric Properties Investigation of
Flourishing Scale for Undergraduate Students**

ปิยะทิพย์ ประดุงพร*

พัชรา สิริวัฒนเกตุ

วิระญา กิจรัตน์

มานวิกา ศรีวรรณ

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

สุชาดา สกolkijrunroj

สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชัยยา น้อยนารถ

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

***email: piyatip10@hotmail.com**

Piyathip Pradujprom

Patchara Sirivattanaket

Wiraya Kitjarat

Manawika Seewanna

Research Methodology & Cognitive Science, Burapha University

Suchada Sakolkijrunroj

Office of Registration, Records and Evaluation, Sukhothai Thammathirat Open University

Chaiya Noinart

Faculty of Commerce and Management, Prince of Songkla University, Trang Campus

บทคัดย่อ

ความเจริญงอกงาม เป็นความสุขระดับสูงที่ครอบคลุมมุมมองความสุขทั้งในระดับที่เน้นความพึงพอใจ และระดับลึกซึ่งที่เน้นความหมายของชีวิตและจิตวิญญาณ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตปริญญาตรี ทั้งในด้านคุณภาพรายข้อ ความตรงและความเที่ยงทั้งฉบับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 450 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า มาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 45 ข้อ ซึ่งจำแนกเป็นองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเจริญงอกงามทางปัญญา (15 ข้อ) 2) ด้านความเจริญงอกงามทางจิตใจ (15 ข้อ) และ 3) ด้านความเจริญงอกงามทางสังคม (15 ข้อ) ข้อคำถามทุกข้อมีความตรงเชิงเนื้อหาที่ดี (ทุกข้อมีค่า CVI เท่ากับ 1.00) มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .21 ถึง .70 ค่าความเที่ยงแบบสอบถามสอดคล้องภายในตามวิธีของครอนบาค เท่ากับ .93 และการตรวจสอบความตรงตามสภาพ ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างผลการทดสอบที่ได้จากมาตรวัดความเจริญงอกงามกับแบบประเมินความสุขคนไทย ปรากฏว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน เท่ากับ .65 ($P < .01$) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า มาตรวัดความเจริญงอกงามสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีมีคุณภาพทั้งด้านความเที่ยง ความตรง และคุณภาพรายข้อที่ดี เหมาะสมสำหรับใช้เป็นเครื่องมือประเมินความเจริญงอกงามหรือความสุข สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: มาตรวัด ความเจริญงอกงาม ความสุข นิสิตระดับปริญญาตรี คุณสมบัติทางการวัด

Abstract

Flourishing represents the higher level of happiness covered the superficial (pleasure) and deep (meaning and spirit) perspective of happiness. This study was aimed to develop and investigate the psychometric properties (item quality, validity, and reliability) of flourishing scale for undergraduate students. The sample included 450 undergraduate students (year 1-4) who studied in first semester of academic year 2015 from Burapha University.

The result revealed that the flourishing scale consists of 45 items in three domains: 15 items for cognitive flourishing, 15 items for psychological flourishing, and 15 items for social flourishing. Each item is scored on 5-point rating scale. The item analysis showed that all items have good value of content validity index (all items indicated 1.00 CVI values). The item discrimination index were ranged between 0.21 to 0.70. The alpha coefficient of flourishing scale equal to .93. Moreover, the Pearson correlation coefficient between the scores of flourishing scale and Thai Happiness Indicators is .65 ($P < .01$). The flourishing scale for undergraduate students is a good quality measure which can assess the higher level of happiness (flourishing) in undergraduate student quite well.

Keywords: Scale, Flourishing, Happiness, Undergraduate Student, Psychometric Properties

บทนำ

ปัจจุบันนี้ นักวิจัยให้ความสนใจกับการศึกษาเรื่องความเจริญงอกงาม (Flourishing) เป็นจำนวนมาก (Diener, et al., 2010; Henderson, Knight & Richardson, 2013; Huppert & So, 2013; Keyes, 2002; Seligman, 2011) ความเจริญงอกงาม เป็นแนวคิดที่อธิบายความหมายของความสุขขั้นสูงซึ่งผสมผสานมุมมองความสุขแบบเฮโดนิค (Hedonic Perspectives) ซึ่งให้ความสำคัญกับความรู้สึกรื่นเริงพอใจ และองค์ประกอบพื้นฐานที่ก่อให้เกิดชีวิตที่ดี เข้าไว้กับมุมมองความสุขแบบยูโดโมนิก (Eudaimonic Perspectives) ซึ่งเน้นการเข้าถึงศักยภาพสูงสุดในตนเอง ความเจริญเติบโตทางจิตวิญญาณ และการตระหนักรู้ถึงตัวตนที่แท้จริงของตัวเอง (Compton & Hoffman, 2013) ความเจริญงอกงาม (Flourishing) จึงเป็นตัวแปรที่สะท้อนถึงความสุขได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ความเจริญงอกงาม ความสุข และอารมณ์ทางบวกอื่น ๆ สามารถช่วยให้บุคคลผ่านพ้นจากปัญหาทางจิตใจต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี (Huta & Hawley, 2010) ผู้ที่มีอารมณ์ความรู้สึกทางบวกเกิดขึ้นในจิตใจอยู่เสมอมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตด้านต่าง ๆ (ทั้งในด้านชีวิตการแต่งงาน สัมพันธภาพกับเพื่อน ฐานะการเงิน ผลการปฏิบัติงาน และสุขภาพ) มากกว่าคนที่มักประสบแต่อารมณ์ความรู้สึกทางลบ (Lyubomirsky, King & Diener, 2005)

นิสิตระดับปริญญาตรีเป็นวัยที่อยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ วัยนี้เป็นวัยที่มีอิสระมากขึ้น ขณะเดียวกันก็มีสิ่งที่จะต้องรับผิดชอบมากขึ้นด้วย นิสิตหลายคนต้องเรียนรู้ที่จะอยู่ตามลำพัง อยู่ห่างจากครอบครัว เรียนรู้ที่จะวางแผนการใช้ชีวิตด้วยตนเอง สร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนที่มีความแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ นิสิตยังต้องเรียนรู้ที่จะบริหารจัดการเวลาและการเรียนให้ประสบความสำเร็จ และพร้อมจะประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองในอนาคต นิสิตในวัยนี้จึงเป็นวัยที่ต้องเผชิญกับความกดดันและความเครียดหลากหลายรูปแบบ หากนิสิตไม่สามารถปรับตัวได้ก็อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตของตนในหลาย ๆ ด้าน (Nuallaong, 2012) ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับองค์กรและในระดับบุคคลจึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความสุขให้เกิดขึ้นในนิสิต เพื่อให้เป็นปัจจัยสนับสนุนให้นิสิตสามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ และก้าวสู่ความสำเร็จในการเรียนและอาชีพในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

มาตรวัดความสุขได้รับการพัฒนาอย่างหลากหลาย โดยมาตรวัดความสุขแต่ละฉบับมีแนวคิดในการนิยามความสุขที่แตกต่างกัน ในต่างประเทศมีการพัฒนามาตรวัดความสุขและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสุขจำนวนมาก เช่น Satisfaction with Life Scale (Diener & Emmons; Larsen & Griffin, 1985), The Positive and Negative Affect Schedule (Watson, Clark & Tellegen, 1988),

Psychological Well-Being Scales (Ryff & Singer, 1998) Flourishing Scale และ Scale of Positive and Negative Experience (Diener, et al., 2010) ในขณะที่ ประเทศไทย ก็มีการพัฒนามาตรวัดความสุขขึ้นมาเช่นเดียวกัน เช่น แบบสำรวจความสุขด้วยตนเอง (Happinometer) (Kittisuksathit, et al., 2012) แบบประเมินความสุขคนไทย (Tantipiwatanasakul & Seetalapinan, 2011) แบบวัดสุขภาพภาวะองค์รวมแนวพุทธ (Tengtrisorn, Kunavaro & Vajirapornitip, 2008)

มาตรวัดความสุขส่วนใหญ่ที่พัฒนาขึ้นทั้งในและต่างประเทศ เน้นวัดความสุขในบุคคลทั่วไป ขณะเดียวกันแนวคิดและทฤษฎีหลักที่ใช้ในการพัฒนามาตรวัดเหล่านั้น บางฉบับเน้นวัดความสุขในมุมมองความสุขแบบเฮโดนิค ขณะที่บางฉบับเน้นมุมมองความสุขแบบยูโดโมนิค อย่างไรก็ตามยังไม่พบมาตรวัดความสุขที่มุ่งวัดความเจริญงอกงาม โดยเฉพาะในกลุ่มของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีสิ่งแวดล้อมและบริบทที่แตกต่างออกไป ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะพัฒนามาตรวัดความเจริญงอกงาม ซึ่งเป็นความสุขในระดับสูงที่ครอบคลุมความสุขทั้งในมุมมองความสุขแบบเฮโดนิค และยูโดโมนิค โดยสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการพัฒนามาตรวัดจากนิยามความเจริญงอกงามของ 4 แนวคิดหลัก ได้แก่ 1) Keyes (2002) ที่กล่าวว่า ความเจริญงอกงามเป็นสุขภาวะขั้นสูงทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม โดยมี 3 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ สุขภาวะทางอารมณ์ (Emotional Well-Being) สุขภาวะทางสังคม (Social Well-Being) และ สุขภาวะทางจิต (Psychological Well-Being) 2) Diener, et al., (2010) กล่าวว่า ความเจริญงอกงามเป็นความสุขขั้นสูงที่ครอบคลุมการประเมินทั้งในส่วนของคุณพึงพอใจในชีวิต อารมณ์ความรู้สึกเชิงบวกและอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบ รวมทั้งความสามารถและการทำหน้าที่ที่เหมาะสมต่อสังคมด้วย 3) Seligman (2011) กล่าวว่า ความเจริญงอกงามเป็นความสุขในระดับสูง บุคคลที่มีความเจริญงอกงาม คือ บุคคลที่ประสบกับอารมณ์ความรู้สึกเชิงบวก มีความผูกพันต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น มีการดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และประสบความสำเร็จในชีวิต และ 4) Huppert & So (2013) กล่าวว่า ความเจริญงอกงามเป็นประสบการณ์เป็นความสุขในระดับสูง บุคคลที่มีความเจริญงอกงามจะต้องมีลักษณะนิสัยด้านบวก (Positive Characteristic) ดำรงชีวิตในทางบวก (Positive Functioning) และมีการรับรู้ต่อชีวิตของตนเองในด้านบวก (Positive Appraisal) นอกจากนี้พัฒนา

มาตรวัดความเจริญงอกงามจากกรอบแนวคิดที่สังเคราะห์ได้จากทฤษฎีทั้งสี่ที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยยังต้องการที่จะตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดความเจริญงอกงามที่พัฒนาขึ้น ทั้งในด้านความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนามาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี
2. เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี
 - 2.1 เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี
 - 2.2 เพื่อตรวจสอบความตรงตามสภาพของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี
 - 2.3 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีด้วยวิธีการตรวจสอบความสอดคล้องภายใน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีนั้น ได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดทฤษฎีและนิยามความหมายของความเจริญงอกงามจาก 4 แนวคิดหลัก ได้แก่

- 1) Keyes (2002) กล่าวว่า ความเจริญงอกงามเป็นสุขภาวะขั้นสูงทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งสามารถวัดได้จากองค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกเชิงบวก (Positive Affect) ความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) การทำประโยชน์ให้สังคม (Social Contribution) การเป็นส่วนหนึ่งในสังคม (Social Integration) ความสมบูรณ์ของสังคม (Social Actualization) การยอมรับผู้อื่นในสังคม (Social Acceptance) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม (Social Coherence) การยอมรับตนเอง (Self-Acceptance) ความสามารถในการจัดการสิ่งต่าง ๆ รอบตัว (Environmental Mastery) ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (Positive Relations with Others) ความเจริญเติบโตภายในตน (Personal Growth) ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) และการมีจุดมุ่งหมายในชีวิต (Purpose in Life)

2) Diener, et al., (2010) กล่าวว่าความเจริญงอกงามเป็นความสุขขั้นสูงที่สามารถวัดได้จากการดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย (Purpose/Meaning) การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น (Positive Relationships) ความผูกพันต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Engagement) การทำประโยชน์ให้สังคม (Social Contribution) การตระหนักในความสามารถของตนเอง (Competence) การเคารพตนเอง (Self-Respect) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) และความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships)

3) Seligman (2011) กล่าวว่า ความเจริญงอกงามเป็นความสุขในระดับสูง ซึ่งสามารถวัดได้จากอารมณ์ความรู้สึกเชิงบวก (Positive Emotion) ความผูกพันต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Engagement) ความสัมพันธ์กับผู้อื่นในทางบวก (Positive Relationships) การดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย (Meaning) และการประสบความสำเร็จในชีวิต (Accomplishment)

4) Huppert & So (2013) กล่าวว่า ความเจริญงอกงามเป็นประสบการณ์เป็นความสุขในระดับสูง ซึ่งสามารถวัดได้จากการตระหนักในความสามารถของตนเอง (Competence) ความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability) ความผูกพันต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Engagement) การดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย (Meaning) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) มีอารมณ์ความรู้สึกเชิงบวก (Positive Emotion) ความสัมพันธ์กับผู้อื่นในทางบวก (Positive Relationships) มีความยืดหยุ่นในการใช้ชีวิต (Resilience) มีการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) และมีชีวิตชีวาในการใช้ชีวิต (Vitality)

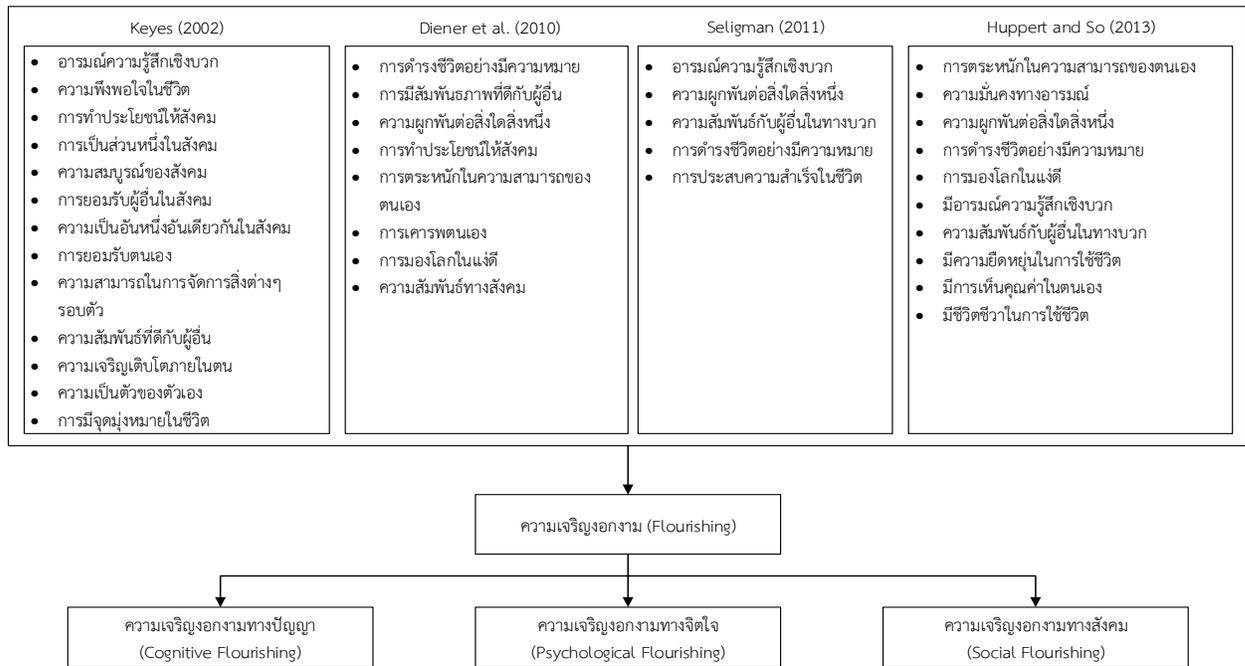
จากแนวคิดทั้ง 4 ทฤษฎีนี้สรุปได้ว่า ความเจริญงอกงาม เป็นความสุขในระดับสูงของบุคคลซึ่งครอบคลุมความสุขทั้งในระดับต้น (เน้นด้านอารมณ์ ความรู้สึก และความพึงพอใจ) และความสุขในระดับลึกซึ้ง (เน้นความหมายของการใช้ชีวิต จิตวิญญาณ) ความเจริญงอกงามมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

ความเจริญงอกงามทางปัญญา (Cognitive Flourishing) หมายถึง ความตระหนักรู้ ความคิดและคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลให้บุคคลดำรงชีวิตได้อย่างมีเป้าหมายและประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิต ซึ่งสะท้อนได้จากการมีจุดมุ่งหมายในการใช้ชีวิต ความเข้าใจความสำคัญของการดำรงชีวิต การดำรงชีวิตอย่างมีชีวิตชีวาและยืดหยุ่น ความผูกพันต่อการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และการตระหนักในความสามารถของตนเอง

ความเจริญงอกงามทางจิตใจ (Psychological Flourishing) หมายถึง การที่บุคคลมีอารมณ์ความรู้สึกที่ดี ที่พึงพอใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ส่งผลให้มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความรู้สึกเชิงบวกต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เผชิญ มองโลกในแง่ดี เป็นตัวของตัวเอง เคารพตนเอง และเห็นคุณค่าในตนเอง

ความเจริญงอกงามทางสังคม (Social Flourishing) หมายถึง สัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคลกับผู้อื่น ทั้งในแง่มุมของการเป็นผู้ให้ และการได้รับจากสังคม โดยสะท้อนจากความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสังคม ความรู้สึกที่ตนได้รับการยอมรับจากสังคม รู้สึกยอมรับผู้อื่นในสังคม รู้สึกต้องการตอบแทนสังคม และมีสัมพันธภาพทางบวกกับผู้อื่น

การสังเคราะห์แนวคิดความเจริญงอกงามนั้นสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิด (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดความเจริญงอกงาม (Flourishing) สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี

วิธีการวิจัย

ประชากรสำหรับการศึกษาคั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยบูรพาที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 40,662 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงสำรวจในรูปแบบเว็บแอปพลิเคชันของ Creative Research System (2015) ซึ่งในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้กำหนดช่วงความเชื่อมั่น (Confidence Interval) เท่ากับ 5 และระดับความเชื่อมั่น (Confidence Level) เท่ากับ ร้อยละ 95 ผลการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 381 คน จากนั้นจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling)

การพัฒนาและการตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาทบทวนเอกสารรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเจริญงอกงาม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรวัดความเจริญงอกงามสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี
2. วิเคราะห์หมโนทัศน์ และเขียนนิยามเชิงปฏิบัติการองค์ประกอบของความเจริญงอกงาม โดยเขียนข้อคำถามตาม

ตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ ความเจริญงอกงามทางปัญญา (Cognitive Flourishing) ความเจริญงอกงามทางจิตใจ (Psychological Flourishing) และ ความเจริญงอกงามทางสังคม (Social Flourishing) จากนั้นจึงกำหนดรูปแบบของข้อคำถามและตัวเลือกการคำตอบให้เหมาะสม แล้วจัดรูปแบบการพิมพ์มาตรวัดในภาพรวม

3. ตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ดังนี้

3.1 นำมาตรวัดที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ความเหมาะสมของตัวเลือกการคำตอบที่เลือกใช้ ความถูกต้องของการใช้ภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการวัดตามนิยามเชิงปฏิบัติการ

3.2 คำนวณค่า CVI (Content Validity Index) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยกำหนดให้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ต้องมีค่า CVI เท่ากับ 1.00 (Polit & Beck, 2006) จากนั้นจึงปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3 นำมาตรวจวัดฉบับที่ปรับแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนิสิตระดับปริญญาตรี ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พร้อมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่าง

3.4 วิเคราะห์ค่าดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) ด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อ (Item-Total Correlation) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกไม่น้อยกว่า .20 (Hopkins, 1998) รวมทั้งปรับปรุงมาตรวัดให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

3.5 จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มาตรวัดความเจริญงอกงาม และแบบประเมินความสุขคนไทยของกรมสุขภาพจิต (Tantipiwatanasakul & Seetalapinan, 2011)

3.6 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความตรงตามสภาพ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างผลการทดสอบที่ได้จากมาตรวัดความเจริญงอกงามกับแบบประเมินความสุขคนไทย จากนั้นจึงคำนวณค่าความเที่ยง ทั้งฉบับของมาตรวัด ด้วยวิธีการตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency)

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1-30 พฤศจิกายน 2558 ได้มาตรวัดที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 450 ฉบับ (ร้อยละ 100)

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างผล

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n=450)

ความเจริญงอกงาม	M	S.D.	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ความเบ้	ความโด่ง
ความเจริญงอกงามทางปัญญา	59.02	5.79	39.00	75.00	-0.09	0.47
ความเจริญงอกงามทางจิตใจ	58.30	6.72	36.00	75.00	0.00	-0.16
ความเจริญงอกงามทางสังคม	58.65	6.23	41.00	75.00	0.00	0.21
มาตรวัดทั้งฉบับ	175.98	16.20	127.00	225.00	-0.05	0.10

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนที่ได้จากมาตรวัดความเจริญงอกงาม ปรากฏว่า คะแนนจากมาตรวัดความเจริญงอกงามทั้งฉบับ (45 ข้อ) มีคะแนนที่เป็นไปได้ต่ำสุดเท่ากับ 45 คะแนน คะแนนที่เป็นไปได้สูงสุดเท่ากับ 225 คะแนน ในขณะที่คะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนต่ำสุด เท่ากับ 127 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 225 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 175.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 16.20 ความแปรปรวนเท่ากับ 16.20 มีการแจกแจงแบบเบ้

การทดสอบที่ได้จากมาตรวัดความเจริญงอกงามกับแบบประเมินความสุขคนไทย ด้วยโปรแกรม SPSS

2. วิเคราะห์ค่า CVI (Content Validity Index) ด้วยโปรแกรม Excel

3. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของผลการทดสอบที่ได้จากมาตรวัดความเจริญงอกงาม วิเคราะห์ค่าดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อ และวิเคราะห์ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในตามวิธีของครอนบาคด้วยโปรแกรม LERTAP

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 78.00) อายุระหว่าง 17-25 ปี (ส่วนใหญ่อายุ 20 ปี) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 43.33) รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 30.89 และร้อยละ 14.22 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างศึกษาในคณะที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ (ร้อยละ 25.33) รองลงมา คือ คณะการจัดการและการท่องเที่ยว และคณะสหเวชศาสตร์ (ร้อยละ 24.67 และร้อยละ 19.56 ตามลำดับ)

ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนที่ได้จากมาตรวัดความเจริญงอกงาม

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนที่ได้จากมาตรวัดความเจริญงอกงาม (ตารางที่ 1)

ซ้ายเล็กน้อย (-0.05) แสดงว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย การแจกแจงของคะแนนมีความโด่งสูงกว่าปกติเล็กน้อย (0.10)

ผลการตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดความเจริญงอกงาม

1. ความตรงเชิงเนื้อหา ปรากฏว่า ข้อคำถามทั้ง 45 ข้อ มีความตรงเชิงเนื้อหา และมีค่า CVI (Content Validity

Index) ซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

2. ดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตปริญญาตรี จำแนกตามด้านต่าง ๆ มีค่าดังนี้ 1) ด้านความเจริญงอกงามทางปัญญา จำนวน 15 ข้อ มีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .21 ถึง .55 2) ด้านความเจริญงอกงามทางจิตใจ จำนวน 15 ข้อ มีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .25 ถึง .70 และ 3) ด้านความเจริญงอกงามทางสังคม จำนวน 15 ข้อ มีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .31 ถึง .64 แสดงว่ามาตรวัดมีคุณภาพด้านการจำแนกรายข้ออยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ได้ ถึงดีมาก (Hopkins, 1998)

3. ค่าความเที่ยงของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตปริญญาตรี มีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในตามวิธีของครอนบาค เท่ากับ .93 จำแนกตามด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้ 1) ด้านความเจริญงอกงามทางปัญญา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .83 2) ด้านความเจริญงอกงามทางจิตใจ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .87 และ 3) ด้านความเจริญงอกงามทางสังคม มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .87 แสดงว่า มาตรวัดมีคุณภาพด้านความความเที่ยงในระดับดี ถึงดีมาก (Cohen & Swerdlik, 2005)

4. ผลการตรวจสอบความตรงตามสภาพ ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างผลการทดสอบที่ได้จากมาตรวัดความเจริญงอกงามกับแบบประเมินความสุขคนไทย ปรากฏว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน เท่ากับ .65 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

มาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี เป็นมาตรวัดที่พัฒนาขึ้นเพื่อวัดความสุขในระดับสูงของบุคคล โดยสังเคราะห์กรอบแนวคิดด้านความเจริญงอกงาม จากทฤษฎีหลักที่เกี่ยวข้องกับความสุขและความเจริญงอกงาม 4 ทฤษฎี ได้แก่ 1) Keyes (2002) 2) Diener, et al., (2010) 3) Seligman (2011) และ 4) Huppert & So (2013) มาตรวัดความเจริญงอกงามครอบคลุมการวัดความสุขทั้งในระดับต้นที่เน้นด้านอารมณ์ความรู้สึก และความพึงพอใจ รวมทั้งความสุขในระดับลึกซึ่งที่เน้นความหมายของการใช้ชีวิต และจิตวิญญาณ มาตรวัดมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบที่มีต่อข้อความที่สร้างขึ้น โดยมีข้อ

คำถามจำนวนทั้งสิ้น 45 ข้อ จำแนกเป็นองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเจริญงอกงามทางปัญญา จำนวน 15 ข้อ 2) ด้านความเจริญงอกงามทางจิตใจ จำนวน 15 ข้อ และ 3) ด้านความเจริญงอกงามทางสังคม จำนวน 15 ข้อ

การตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี เป็นรายข้อในด้านความตรงเชิงเนื้อหาและดัชนีอำนาจจำแนก ปรากฏว่าข้อคำถามในมาตรวัดความเจริญงอกงาม มีความตรงเชิงเนื้อหาที่ดี ข้อคำถามทุกข้อสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยมีค่า CVI เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ (Polit & Beck, 2006) ขณะที่ดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ในระดับพอใช้ได้ ถึงระดับดีมาก โดยมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .21 ถึง .70 (Hopkins, 1998) จากหลักฐานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ข้อคำถามในมาตรวัดความเจริญงอกงามสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์และสามารถจำแนกบุคคลที่มีระดับความเจริญงอกงามแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

การตรวจสอบความตรงตามสภาพของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างผลการทดสอบที่ได้จากมาตรวัดความเจริญงอกงามกับแบบประเมินความสุขคนไทย ปรากฏว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน เท่ากับ .65 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระดับปานกลาง มาตรวัดความเจริญงอกงามและมาตรวัดความสุขฉบับต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นในปัจจุบันล้วนต่างมีแนวคิดและทฤษฎีหลักในการนิยามความหมายของสิ่งที่วัดแตกต่างกัน สำหรับประเทศไทยเพิ่งมีการพัฒนามาตรวัดความเจริญงอกงามในครั้งนี้เป็นครั้งแรก จึงไม่สามารถค้นหาเครื่องมือมาตรฐานเพื่อเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ เครื่องมือที่มุ่งวัดความสุขจึงเป็นเครื่องมือที่มีความใกล้เคียงกับความเจริญงอกงามมากที่สุด และแบบประเมินความสุขคนไทยของกรมสุขภาพจิตเป็นแบบประเมินที่มีการใช้อย่างแพร่หลาย และมีการศึกษาคุณภาพด้านความตรงและความเที่ยงเรียบร้อยแล้ว โดยแบบประเมินฉบับนี้มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .70 จึงมีคุณภาพเพียงพอที่จะนำมาใช้ศึกษาความตรงร่วมสมัยของมาตรวัดความเจริญงอกงามได้ อย่างไรก็ตาม แม้แนวคิดในการพัฒนามาตรวัดทั้งสองมุ่งวัดความสุขเช่นกัน แต่มีเนื้อหาและรายละเอียดของแนวคิดทฤษฎีที่แตกต่างกัน ระดับความสัมพันธ์ปานกลางของคะแนนที่ได้จากมาตรวัดทั้งสองจึงสะท้อนให้เห็นว่า มาตรวัดความเจริญงอกงาม มีความตรงตามสภาพที่ดี

การตรวจสอบความเที่ยงของมาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีด้วยวิธีการตรวจสอบความสอดคล้องภายใน ปรากฏว่า ผลการทดสอบที่ได้มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .93 ซึ่งค่าความเที่ยงที่ดีควรมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป (Cohen & Swerdlik, 2005) ทั้งนี้จะเห็นได้จากเกณฑ์การพิจารณาค่าความเที่ยงดังกล่าว มาตรวัดความเจริญงอกงามสำหรับนิสิตปริญญาตรีที่พัฒนาขึ้นนี้มีค่าความเที่ยงสูงเกินเกณฑ์ แสดงให้เห็นว่า มาตรวัดให้ผลการทดสอบที่คงเส้นคงวา

จากผลการตรวจสอบคุณสมบัติทางมาตรวัดทั้งรายข้อและทั้งฉบับ เป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันได้ว่ามาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตปริญญาตรี สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด และให้ผลการทดสอบที่คงที่ เหมาะสำหรับเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับประเมินความเจริญงอกงามหรือความสุขที่ครอบคลุมมุมมองความสุขทั้งระดับต้นและระดับลึกซึ่ง

สรุป

มาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี จำแนกเป็นองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเจริญงอกงามทางปัญญา จำนวน 15 ข้อ 2) ด้านความเจริญงอกงามทางจิตใจ จำนวน 15 ข้อ และ 3) ด้านความเจริญงอกงามทางสังคม จำนวน 15 ข้อ รวมทั้งฉบับเป็นจำนวน 45 ข้อ ทุกข้อมีความตรงเชิงเนื้อหาที่ดี มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .21 ถึง .70 ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .93 และมีความตรงตามสภาพที่ดี แสดงให้เห็นว่า มาตรวัดความเจริญงอกงามสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีมีคุณภาพทั้งด้านความเที่ยง ความตรง และคุณภาพรายข้อที่ดี เหมาะสมสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินความเจริญงอกงามหรือความสุขสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

มาตรวัดความเจริญงอกงาม สำหรับนิสิตปริญญาตรี เป็นมาตรวัดที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้ที่สนใจสามารถนำมามาตรวัดไปใช้สำหรับศึกษาตัวแปรทางด้านจิตวิทยาเชิงบวกได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถใช้สำหรับสำรวจและเฝ้าระวังระดับความสุขและความเจริญงอกงามในนิสิตนักศึกษา เนื่องจากข้อมูลที่ได้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะที่ดีได้อีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ควรมีการศึกษาคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดความเจริญงอกงามในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ และพัฒนาปกติวิสัยเพื่อไว้ใช้สำหรับเปรียบเทียบผลคะแนนที่ได้กับกลุ่มที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งจะช่วยให้การแปลความหมายผลคะแนนมีความละเอียดและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรศึกษาความตรงเชิงโครงสร้างเพิ่มเติมเพื่อยืนยันว่ามาตรวัดความเจริญงอกงามมีสามองค์ประกอบตามทฤษฎีหรือไม่

References

- Cohen, R. J., & Swerdlik, M. E. (2005). *Psychological Testing and Assessment: An Introduction to Tests and Measurement*. 5th ed. Boston: McGraw-Hill.
- Compton, W. C., & Hoffman, E. (2013). *Positive Psychology: The Science of Happiness and Flourishing*. 2nd ed. United States of America: Wadsworth Cengage Learning.
- Creative Research Systems. (2015). The Survey System: Sample Size Calculator. Retrieved September 23, 2015, from <http://www.surveysystem.com/sscalc.htm>
- Diener, E., & Emmons, R. A. (1985). The independence of positive and negative affect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47(5), 1105-1117.
- Diener, E., Wirtz, D., Tov, W., Kim-Prieto, C., Choi, D., Oishi, S., & Biswas-Diener, R. (2010). New measures of well-being: flourishing and positive and negative feelings. *Social Indicators Research*, 39, 247-266.
- Henderson, L. W., Knight, T., & Richardson, B. (2013). An exploration of the well-being benefits of hedonic and eudemonic behavior. *The Journal of Positive Psychology*, 8(4), 322-336.
- Hopkins, K. D. (1998). *Educational and Psychological Measurement and Evaluation*. MA: Allyn & Bacon.

- Huppert, F. A., & So, T. T. C. (2013). Flourishing across Europe: Application of a new conceptual framework for defining well-being. *Social Indicators Research*, 110(3), 837–861.
- Huta, V., & Hawley, L. (2010). Psychological strengths and cognitive vulnerabilities: are the two ends of the same continuum or do they have independent relationships with well-being and ill-being?. *Journal of Happiness Studies*, 11, 71–93.
- Keyes, C. L. M. (2002). The Mental Health Continuum: From languishing to flourishing in life. *Journal of Health and Social Research*, 43, 207–222.
- Kittisuksathit, S., et al. (2012). *HAPPINOMETER: The Happiness Self-Assessment* (1st ed.). Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research, Mahidol University. [in Thai]
- Lyubomirsky, S., King, L., & Diener, E. (2005). The benefits of frequent positive affect: does happiness lead to success?. *Psychological Bulletin*, 131(6), 803-855.
- Nuallaong, W. (2012). Quality of life predicting factors among the first year medical students. *J. Psychiatr. Assoc. Thailand*, 57(2), 225-234. [in Thai]
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2006). The content validity index: are you sure you know what's being reported? critique and recommendations. *Research in Nursing & Health*, 29(5), 489-497.
- Ryff, C. D., & Singer, B. (1998). The contours of positive human health. *Psychological Inquiry*, 9, 1-28.
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A New Understanding of Happiness and Well-Being- and How to Achieve them*. London: Nicholas Brealey.
- Tantipiwatanasakul, P., & Seetalapinan, A. (2011). *Handbook for Promoting Provincial Happiness* (2nd ed.). Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand, Ltd. [in Thai]
- Tengtrisorn, C., Kunavaro, K., & Vajiraporn tip, A. (2008). Development of Buddhist health measuring instrument. *Journal of Health Science*, 17(6), 1650-1660. [in Thai]
- Watson, D., Clark, L. A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS Scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47, 1063–1070.